

Сила духу - не просто слова! Сила духу - це правда жива!

СИЛА ДУХУ

Видається з вересня 2003 року
2 червня 2026 року

Всеукраїнська організація
«СОЮЗ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ УКРАЇНИ»

№ 22 (1074)

Безбар'єрність — це коли можеш пройти шлях реабілітації без перешкод!

Так звучить ключове повідомлення флагманського проекту МОЗ України «Розвиток системи реабілітаційної допомоги», що реалізується в межах Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні.

Національний тижень безбар'єрності триває. У його рамках відбулося тематичне засідання Уряду за участі Прем'єр-міністерки України Юлії Свириденко, Уповноваженої Президента України з питань безбар'єрності Тетяни Ломакіної, представників міністерств, амбасадорів і амбасадорок безбар'єрності. Під час засідання міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко представив колегам амбасадора безбар'єрності МОЗ — фізичного терапевта Сергія Худу.

Вони презентували учасникам засідання флагманський проект МОЗ і поділились основними напрацюваннями у сфері його реалізації. Головна мета проекту — побудувати одну з найсильніших систем реабілітації в Європі. Проект реалізується за трьома ключовими напрямками: доступність реабілітаційних послуг, підготовка та розвиток кадрів і якість реабілітаційної допомоги.

Нині реабілітаційні послуги надають 588 закладів. Із них 373 заклади забезпечують реабілітацію в умовах стаціонару, 531 — в амбулаторних умовах, а 163 заклади надають реабілітаційну допомогу дітям віком до трьох років. Також уже затверджено три стандарти реабілітаційної допомоги.

Сьогодні в Україні проводиться близько 17 тисяч терапевтичних сесій на день — це у шість разів більше, ніж у 2022 році. У мультидисциплінарних реабілітаційних командах працюють понад 12 200 фахівців — у вісім разів більше, ніж у 2022 році.

У 2025–2026 роках реабілітаційну допомогу отримали понад 570 тисяч пацієнтів. Зокрема, понад 324 тисячі людей отримали її амбулаторно, понад 224 тисячі — у стаціонарних умовах, ще понад 30 тисяч — у межах неонатальної реабілітаційної допомоги. У 2026 році на реабілітаційну допомогу передбачено 7,9 млрд грн. Із них 5,1 млрд грн — на реабілітаційну допомогу дорослим і дітям в амбулаторних умовах, 2,5 млрд грн — на реабілітаційну допомогу дорослим і дітям у стаціонарних умовах, ще 310 млн грн — на медичну реабілітацію немовлят, які народилися передчасно та/або хворими, протягом перших трьох років життя.

«Розвиток системи реабілітаційної допомоги» реалізується в рамках Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні. Значимо, ключове повідомлення у реалізації флагманського проекту МОЗ України: «Безбар'єрність — це коли можеш пройти шлях реабілітації без перешкод», що відповідає головним засадам всеукраїнської кампанії соціальних змін «Безбар'єрність — це коли можеш», спрямованої на поширення засад безбар'єрності та залучення людей до творення країни без бар'єрів.

Прес-служба Міністерства охорони здоров'я України

Анонс

2 стор.

Національний тижень безбар'єрності завершився

3 стор.

Неопалювальний період розпочався — у яких випадках слід звернутися до ПФУ

4 стор.

В основі кожної дієвої системи чи реформи мають стояти інтереси людини

5-6 стор.

Інсульт: яка медична допомога надається пацієнту безоплатно

6 стор.

Значення і використання МКФ в оцінюванні повсякденного функціонування

КОЖЕН ПЕРЕДПЛАТНИК Є АКТИВНИМ УЧАСНИКОМ РУХУ ЗА ПРАВА ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Передплата на незалежну українську газету «Сила духу» триває протягом всього року!

Всеукраїнська газета «Сила духу» — друг, порадник та консультант людей з інвалідністю та усіх небайдужих.

На сторінках видання розглядаються питання соціального та юридичного захисту, працевлаштування та освіти, реабілітації та дозвілля людей з інвалідністю. А ще — поради психологів, кухарів, та астрологів.

Будьте з «Силою духу»!

Читайте нас!
Передплачуйте нас!

РАЗОМ МИ СИЛА!

Національний тиждень безбар'єрності завершився

За ці 7 днів по всій Україні було проведено понад 3700 подій.

Вони були вкрай різними: засідання тематичні засідання Уряду й міністрів, Рада безбар'єрності, де ми підбивали підсумки всього, що зроблено протягом останніх місяці, лекції, спортивні змагання й культурні заходи.

Та сотні заходів було організовано й проведено чи не в кожній громаді країни.

Амбасадори та амбасадорки безбар'єрності проводять виставки плакатів «Безбар'єрність — це коли можеш за словами бачити людину», щоб розповісти більше про коректне мовлення й сенси, що стоять за звичними словами.

Неймовірно приємно було бачити велику кількість заходів, в яких брали участь діти. Завдяки зусиллям небайдужих дорослих ці хлопчики й дівчата ростуть в світі, де вони з малечу чують такі прості та важливі істини: що ми всі різні, але заслуговуємо на рівне ставлення та рівні можливості.

«Зокрема й таке: люди змінюють свої погляди, звички, поведінку не так під тиском голих фактів, як під впливом найближчого оточення — сусідів, друзів, колег. Людей і спільнот, із якими пов'язує їх життя. А саме це і є громада. Якщо на рівні найменших громад безбар'єрність буде свідомим вибором — поступово вона стане нормою для кожного українця.» — сказала перша леді України Олена Зеленська. І це слова, що могли б стати чудовим підсумком цього тижня.

Безбар'єрність стає нормою. І кожен з нас своїми словами й діями може наблизити момент, коли вона остаточно стане нормою.

Тетяна ЛОМАКІНА,

радниця - уповноважена Президента України з безбар'єрності

Отримали повідомлення нібито від держустанови? Не поспішайте діяти – це можуть бути шахраї

Пропонуючи державні послуги від імені державних установ, зловмисники можуть:

- надсилати повідомлення про виклик до суду;
- пропонувати допомогу з оформленням документів;
- обіцяти «грошові виплати»;

- надсилати повідомлення чи телефонувати від імені Пенсійного фонду України, Національного банку України чи інших державних установ.

Як не потрапити у пастку шахраїв?

1. Будьте обережні з повідомленнями: якщо Ви отримали повідомлення з посиланням нібито від держустанови, не поспішайте переходити – воно може вести на шахрайські ресурси.

2. Перевіряйте сайти, на яких вводите свої дані: шахраї створюють фейкові сайти, які мають вигляд офіційних ресурсів державних установ. Для цього вони копіюють дизайн, логотипи та структуру сторінок. Тому важливо користуватися сайтами державних установ, які мають домен gov.ua;

3. Перевіряйте інформацію через офіційні джерела (не намагайтеся вирішити ситуацію в телеграмі / вайбері).

4. Якщо Вам телефонують від імені державної установи – не довіряйте одразу і не поспішайте виконувати вказівки: шахраї тиснуть на емоції, використовуючи слова «терміново», «останній шанс», «сьогодні потрібно оплатити».

5. Тримайте в секреті CVV-код, паролі, коди з SMS та не передавайте свої паспортні дані.

6. Не оплачуйте державні послуги на картки: оплата державних послуг має здійснюватися тільки на офіційні рахунки та за реквізитами.

Довіряйте лише офіційним джерелам і завжди перевіряйте інформацію.

Пресслужба Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України

Національний банк України

КІБЕР ПОЛІЦІЯ

Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

Пишуть або телефонують від імені державної установи?

Переконайтеся, що це не шахраї!

Перевіряйте інформацію через офіційні джерела

#ШахрайГудбай

Неопалювальний період розпочався

У яких випадках слід звернутися до Пенсійного фонду

Неопалювальний сезон в Україні розпочався 1 травня і триватиме до 30 вересня.

Нині у Головному управлінні Пенсійного фонду України в Полтавській області триває автоматичний перерахунок розмірів грошової допомоги для громадян, які одержували житлові субсидії з 1 жовтня до 30 квітня.

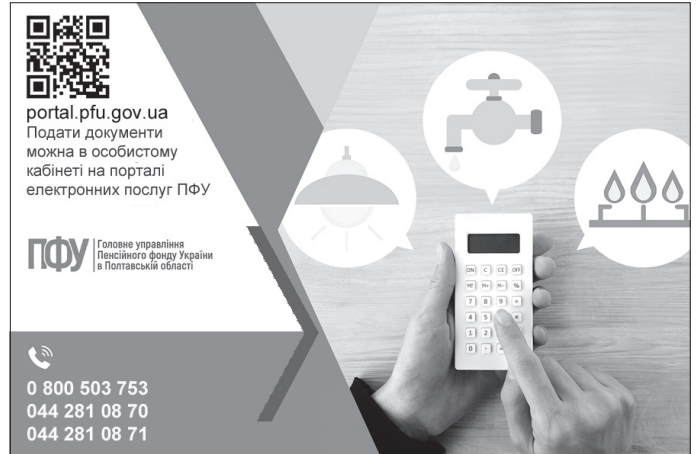
У яких випадках слід звернутися до Пенсійного фонду, щоб одержувати житлову субсидію протягом неопалювального сезону? Як і раніше, візит до сервісного центру Фонду потрібен тоді, коли відбулися зміни у майновому стані або у складі домогосподарства.

Приводи для звернення до ПФУ такі:

- претендент орендує житло, за яке сплачує житлово-комунальні послуги;
- у складі домогосподарства є внутрішньо переміщені особи;
- кількість тих, хто фактично проживає в житловому приміщенні, менша, ніж кількість зареєстрованих у ньому;
- домогосподарство претендує на призначення житлової субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива;
- на опалювальний період субсидію було призначено в розмірі 0,0 грн.

Способи подання документів (заяви та декларації) теж не змінилися, зокрема:

- поштою або особисто в одному з сервісних центрів Пенсійного фонду України (адреси сервісних центрів - <https://surl.lu/vopbkn>);
- через вебпортал електронних послуг ПФУ (<https://portal.pfu.gov.ua/>) (обрати опцію «Заява на житлову субсидію чи

пільгу») або через мобільний додаток ПФУ;

- через портал Дія <https://diia.gov.ua/> (у пошуку - «Заява на субсидію»);
- у центрах надання адміністративних послуг (ЦНАП);
- через уповноважених осіб виконавчого органу сільської, селищної, міської ради.

Увага! Якщо заяву подано протягом травня або червня, субсидія призначається з початку неопалювального періоду!

Довідково: протягом опалювального періоду 2025-2026 років Головне управління забезпечувало житловими субсидіями від 65-ти тисяч до 78-ти тисяч мешканців Полтавщини з середнім розміром виплати понад 1600 грн.

Головне управління Пенсійного фонду України в Полтавській області

Уряд удосконалив механізм визначення потреби у адаптації автомобіля для людей, які мають обмеження повсякденного функціонування та людей з інвалідністю

Йдеться про технічні рішення для авто, які допомагають керувати ним безпечно. Зокрема, спеціальне ручне керування, додаткові пристрої, інше обладнання для адаптації автомобіля.

З 1 листопада 2026 р. процес визначення потреби в адаптації транспортного засобу буде розділений на два етапи:

1. під час медичного огляду лікар визначатиме потребу у адаптації авто та вноситиме цю інформацію до медичної довідки;
2. конкретний вид технічного рішення для авто, яке потрібне людині, визначатимуть уповноважені працівники сервісних центрів МВС за результатами тестувань з використанням спеціалізованого обладнання та інструментів.

Нині потребу для людини в адаптації авто і конкретний вид технічного рішення визначає лікар. Однак практика показала, що без спеціалізованого обладнання та відповідного тестування лікарю складно об'єктивно встановити оптимальний тип додаткового обладнання для авто.

Інформація про необхідність використання відповідного технічного рішення для автомобіля зазначатиметься у посвідченні водія у формі кодів.

Пресслужба Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України

ІНФОРМУЄ директорка Департаменту соцзахисту населення
Полтавської ОДА Людмила КОРНІЄНКО

В основі кожної дієвої системи чи реформи мають стояти інтереси людини

Для закладів сфери соціального захисту принцип людино центризму – це не прості слова. Адже кожне рішення чи дія є життєво визначальним для тих, хто потребує додаткової підтримки та уваги.

Ось уже понад 30 років обласний Зінківський будинок-інтернат забезпечує надання соціальних послуг молодим хлопцям, які мають інвалідність, а його колектив – докладає максимум зусиль, щоб в закладі панувала дружня атмосфера великої родини та затишної домівки.

Наразі понад 130 хлопців отримують тут послугу стаціонарного догляду, з них 22 – мають статус ВПО, бо переміщені з закладів інших областей.

Натомість, як і все в світі потребує розвитку, в установі активно працюють над впровадженням інших соціальних послуг, які мають забезпечувати максимальну включеність осіб в суспільне життя, а саме: підтримане проживання та денний догляд для дітей з інвалідністю.

Одним із отримувачів такої послуги є Андрій – талановитий хлопець, який народився в Кременчуцькій громаді та понад 20 років проживає в Зінківському пансіонаті.

Тут для нього створені всі умови не лише для підтримки здоров'я та рухової активності, а й для саморозвитку, навчання та дозвілля – від арт-поробок своїми руками до он-лайн присутності в Інтернет мережі.

Про свій життєвий досвід та умови підтриманого проживання вихованець закладу розповів начальнику Полтавської ОВА Віталію Дяківничу під час його ознайомчого візиту до пансіонату.

Дійсно, Андрій демонструє вражаючу самостійність в питанні організації побуту, а для того з чим важко впоратись – завжди на допомогу прийдуть соціальні працівники закладу.

В ході візиту Віталій Анатолійович ознайомився з матеріально-технічною базою закладу, процесом

організації надання соціальних та реабілітаційних послуг, можливостей підтримки ментального здоров'я через освітню та дозвілєву складові, а також поспілкувався з персоналом, щоб почути про реалії забезпечення догляду осіб з психоневрологічними порушеннями.

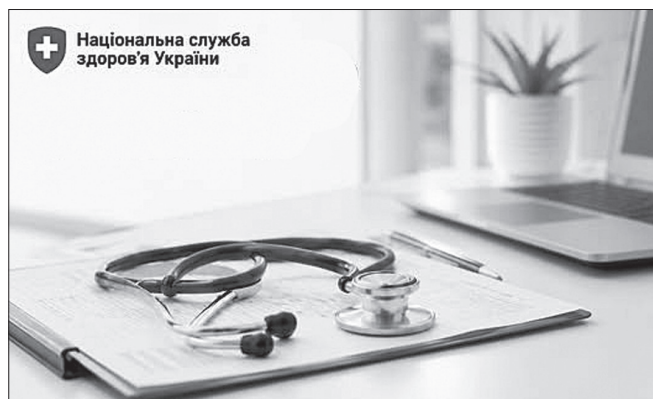
Безперечно, жоден інституційний заклад – не замінить родинного тепла, але натомість сотні людей, які опинились в складних обставинах, мали та мають важкі нозології, потребують постійного медичного нагляду були врятовані саме за рахунок діяльності таких закладів як Зінківський будинок-інтернат.

Тому розвиток доглядових соціальних послуг на рівні територіальних громад, реформування через розширення функціоналу та вдосконалення обласних закладів дійсно дозволить сформувати сталу соціальну архітектуру послуг, які відповідають потребам мешканців.

Працюємо разом над спільним результатом.

РОЗ'ЯСНЕННЯ НСЗУ

Що робити, якщо ваш сімейний лікар у відпустці?

Національна служба
здоров'я України

Передусім — не хвилюватися. Якщо ваш лікар тимчасово не приймає через відпустку, ви все одно можете отримати необхідну медичну допомогу.

Декларація залишається чинною. На час відсутності лікаря амбулаторія або центр ПМД мають організувати заміну. Тобто, звернутися до іншого лікаря в цьому закладі можна без повторного укладання декларації та без втрати права на безоплатні послуги первинної медичної допомоги.

Про планову відсутність лікаря медзаклади зазвичай повідомляють завчасно: через сайт, соцмережі, оголошення або під час запису на прийом. Якщо для вас важливо потрапити саме до свого лікаря — можна дочекатися його повернення з відпустки. Якщо ж допомога потрібна невідкладно — звертайтеся до найближчої лікарні або телефонуйте 103. У таких ситуаціях направлення не потрібні.

РОЗ'ЯСНЕННЯ НСЗУ

Нагадуємо: кожен пацієнт може вільно обрати сімейного лікаря та подати декларацію — саме за нею первинну медичну допомогу оплачує НСЗУ. Від початку року закладам ПМД сплачено понад 11,6 млрд грн. На початок травня лікарі первинної ланки вже надали 28,9 млн послуг пацієнтам, із них 7,7 млн — дітям.

На первинній ланці можна безоплатно пройти базові обстеження, отримати рецепти, щеплення, підтримку психічного здоров'я та інші необхідні послуги.

Зокрема, безоплатно гарантовані:

- базові аналізи крові та сечі;
- швидкі тести: на вагітність, ВІЛ, гепатити В і С, COVID-19, тропонін;
- обстеження: ЕКГ, вимірювання зору, отоскопія, офтальмоскопія, пікфлоуметрія та інші;
- профілактика та лікування;
- направлення до фахівців вузької спеціалізації, на реабілітацію чи паліативну допомогу;

- е-Рецепти;

- вакцинація за Нацкалендарем щеплень;

- підтримка психічного здоров'я: скринінги, допомога при стресі, супровід і за потреби направлення до фахівця за профілем.

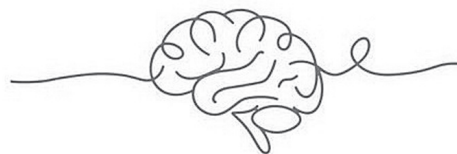
Як знайти сімейного лікаря

1. Обрати лікаря для подання декларації можна за допомогою дашборда НСЗУ «Електронна карта місць надання первинної медичної допомоги». Там можна переглянути, які лікувальні заклади доступні у вашому населеному пункті, та їхні контакти, а також перелік лікарів, яким можна подати декларацію.

2. Крім того, підказати адресу найближчого закладу первинної медичної допомоги може оператор контакт-центру НСЗУ 16-77 (у пн-чт з 9:00 до 18:00; у пт - з 9:00 до 16:45);

3. Також подати декларацію можна онлайн — через Кабінет пацієнта.

Інсульт: яка медична допомога надається пацієнту безоплатно

При інсульті важлива кожна хвилина. Саме тому пацієнту необхідно якомога швидше викликати «103» або звернутися самотійно по медичну допомогу — адже від швидкості діагностики та лікування часто залежить не лише життя, а й подальше відновлення.

У межах Програми медичних гарантій пацієнти з ГМІ отримують безоплатну медичну допомогу в лікарнях, які мають договір з НСЗУ на пакет «Медична допомога при гострому мозковому інсульті».

Яка допомога гарантована пацієнту безоплатно за ПМГ

- огляд лікарем-невропатологом та оцінка стану;
- термінова КТ або МРТ головного мозку;
- лабораторні та інші необхідні обстеження у цілодобовому режимі;
- тромболітична терапія при ішемічному інсульті;
- ендovasкулярні втручання та нейрохірургічна допомога — за показаннями;
- цілодобове спостереження в інсультному відділенні або реанімації;
- лікарські засоби, медичні вироби та витратні матеріали;
- киснева підтримка, знеболення та анестезіологічний супровід за потреби;
- консультації логопеда/терапевта мови і мовлення, психолога та фахівців із реабілітації;
- тестування порушення ковтання після госпіталізації;
- рання реабілітація;
- харчування в стаціонарі.

Важливо. КТ або МРТ при підозрі на інсульт відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я рекомендовано провести не пізніше 30 хвилин після доставлення або звернення пацієнта до лікарні.

Медична допомога надається стаціонарно. Пацієнта можуть:

- доставити бригадою екстреної медичної допомоги;
- перевести з іншого медзакладу;
- госпіталізувати після самозвернення у невідкладному стані.

У 2026 році договори з НСЗУ за цим напрямом мають 181 медзаклад. Знайти лікарню:

- через дашборд НСЗУ «Укладені договори про медичне обслуговування населення за Програмою медичних гарантій» <http://nszu.gov.ua/.../ukladeni-dogovori-pro-medicne...>

У фільтрах потрібно обрати пакет №5 «Медична допомога при гострому мозковому інсульті»;

- за номером контакт-центру НСЗУ 16-77.

Після виписування зі стаціонару пацієнт продовжує спостереження у невропатолога, або сімейного лікаря. Лікар надалі допомагає контролювати фактори ризику повторного інсульту — артеріальний тиск, рівень холестерину, глюкози у крові, дотримання призначеної терапії та способу життя.

Також пацієнт може бути направлений на подальшу реабілітацію. Це важлива частина відновлення після інсульту, яка допомагає повернути рухові, мовленнєві та побутові навички, а також адаптуватися до повсякденного життя після перенесеного захворювання.

Якщо пацієнту призначено медикаментозне лікування, частину препаратів можна отримувати за програмою реімбурсації «Доступні ліки» — безоплатно або з частковою доплатою. Наразі до програми входять 265 лікарських засобів для лікування серцево-судинних та цереброваскулярних захворювань, зокрема для профілактики інфарктів та інсультів. Електронний рецепт на «Доступні ліки» може виписати сімейний лікар. Отримати препарати можна в аптеці, яка має договір з НСЗУ.

Якщо у пацієнта вимагають оплату за обстеження, лікування чи лікарські засоби, які входять до Програми медичних гарантій, варто звернутися до контакт-центру НСЗУ за номером 16-77 або подати скаргу через сайт НСЗУ.

На пакет «Медична допомога при гострому мозковому інсульті» у ПМГ-2026 передбачено 3,2 млрд грн.

Продовження на наступній сторінці

РОЗ'ЯСНЕННЯ НСЗУ

Початок на попередній сторінці

Тариф за пролікований випадок інсульту становить:

- 131 472 грн — при застосуванні ендovasкулярних втручань;

- 62 565 грн — при застосуванні тромболітичної терапії;

- 15 643 грн — без застосування цих методів лікування.

НСЗУ вже сплатила понад 940,5 млн грн за лікування інсульту (за даними ЕСОЗ станом на 22.05.2026).

На початок поточного місяця за пакетом надано 42,6 тис. послуг.

Більше половини — пацієнтам віком 65+. З них 16,8 тис. послуг отримали жінки, 13 тис. — чоловіки. Ще понад 12 тис. послуг надано пацієнтам віком 40-64 роки.

Також від початку року проведено:

- 6179 тромболізісів;

- 1556 ендovasкулярних втручань.

СЬОГОДЕННЯ

Значення і використання МКФ в оцінюванні повсякденного функціонування

Оцінювання повсякденного функціонування особи впроваджено Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування медико-соціальної експертизи та впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи». Порядок проведення оцінювання передбачає, що оцінювання включає визначення необхідності подальшої комплексної оцінки обмежень життєдіяльності

з використанням Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (МКФ).

Це означає, що в новій системі оцінюється не лише діагноз, а й те, як стан здоров'я впливає на повсякденне функціонування людини. Якісна оцінка потрібна не тільки для рішення, а й для розуміння подальших потреб людини.

Що враховується в підході до оцінювання і що таке МКФ. Підхід до оцінювання зосереджений не лише на захворюванні чи травмі, а на їхньому впливі на життя людини. Йдеться про те, наскільки стан обмежує її у щоденних діях і участі в житті.

Саме для цього в оцінюванні повсякденного функціонування використовується МКФ — міжнародний класифікатор, який дає єдину рамку для опису функціонування людини та обмежень життєдіяльності. У цій логіці стан людини розглядається не ізольовано, а разом із його впливом на функції організму, активність, участь у повсякденному житті та взаємодію із середовищем.

Чому МКФ важлива для оцінювання функціонування. МКФ потрібна для того, щоб рішення спиралося не лише на назву захворювання, а на оцінку функціонування. Один і той самий діагноз у різних людей може мати різний вплив на повсякденне життя, тому оцінюються не лише медичні дані, а й ступінь та стійкість обмежень.

МКФ допомагає:

- оцінювати вплив стану здоров'я на повсякденне функціонування;
- описувати стан людини за єдиною логікою;
- обґрунтовувати рішення експертної команди;
- визначати потребу в подальшій оцінці в інших сферах життєдіяльності, реабілітації, підтримці чи допоміжних засобах.

Як лікар застосовує МКФ під час оцінювання. Під час оцінювання повсякденного функціонування лікар використовує МКФ як інструмент професійного аналізу, а не як формальне кодування. Логіка послідовна: від діагнозу —

до оцінки порушених функцій і далі — до того, як ці порушення впливають на повсякденне життя людини.

У практиці це означає, що лікар оцінює:

- основний стан або захворювання;
- які функції і структури організму порушені;
- як це впливає на щоденну активність;
- чи є ці порушення стійкими;
- які подальші потреби має людина.

Такий підхід дає змогу описати не лише сам факт порушення, а його функціональний наслідок — і на цій основі зробити висновок більш послідовним та зрозумілим.

Які інструменти можуть використовуватися додатково.

Для об'єктивізації окремих проявів стану під час оцінювання можуть використовуватися клінічні шкали, зокрема:

- WHODAS 2.0
- індекс Бартел
- шкала Берга
- шкала Ренкіна
- Timed Up and Go
- MoCA
- VAS або NRS
- ASIA/ISNCSCI
- Fugl-Meyer.

Водночас жодна шкала сама по собі не визначає рішення. Вона лише допомагає об'єктивізувати окремі прояви стану і не замінює експертного судження.

МКФ не є автоматичним рішенням. МКФ не є автоматичною системою, яка сама визначає результат оцінювання. Її завдання — допомогти структуровано описати, як саме порушення здоров'я впливають на життя людини, і на цій основі приймати обґрунтовані рішення. Саме тому значення МКФ в оцінюванні повсякденного функціонування полягає не у формальному кодуванні, а в якіснішій оцінці функціонування людини.

Прес-служба Міністерства охорони здоров'я України

ТОЧКА ЗОРУ

Зустріч спільноти експертів «Тисячовесни»

В одному просторі зібралися режисери, продюсери, музиканти, театральні діячі, художники та культурні менеджери — люди, які вже зовсім скоро розпочнуть оцінювання проекти, надіслані в межах цього конкурсу.

Тому ми багато обговорювали як культуру України в цілому, так і конкретні практичні питання: деталі програми, говорили про етапи відбору та принципи оцінювання.

Адже вже за кілька тижнів починається етап оцінювання надісланих кейсів а на серпень заплановані фінальні пітчінги надісланих проектів.

Окремо говорили і про безбар'єрність та інклюзивність у створенні сучасного культурного продукту. І ця зустріч стала можливістю ще раз поговорити про те, як оцінювати контент з точки зору безбар'єрності.

Це досить складне й багатофакторне питання, в якому є певні фактори й показники для різного типу контенту, але завжди корисно поставити кілька питань.

Так для творів мистецтва й культурного контенту корисно провести експрес-оцінювання доступності — пройти контент у 4 режимах:

1. Лише слухаю. Чи розумію зміст без зображення?
2. Лише читаю субтитри. Чи розумію зміст без звуку?
3. Лише клавіатура. Чи можу всім керувати?
4. Screen reader. Чи можу знайти, запустити і зрозуміти контент?

Так це не універсальний варіант, але й він дає розуміння, з якими складностями можуть зіткнутися люди з тими чи іншими типами порушень.

Так саме, оцінювати будь-який твір, корисно подивитися, чи представлені у творі люди з різним досвідом життя?

Наприклад: люди з інвалідністю; люди старшого віку; діти та молодь; ветерани та ветеранки; різні сімейні моделі; люди з різними способами комунікації; різні культурні та мовні спільноти; люди з різним соціальним досвідом. А також поставити собі питання, чи присутність різних людей є природною частиною сюжету, а не декоративним символом?

Сподіваюсь, що наша бесіда про доступність культурного продукту й принципи оцінювання його доступності допоможе сформулювати простір для сучасної української культури.

Тетяна ЛОМАКІНА, радниця - уповноважена Президента України з безбар'єрності

Безбар'єрність у сфері охорони здоров'я — це коли кожна людина має рівний доступ до профілактики та захисту від хвороб

В Україні всі щеплення, передбачені Календарем профілактичних щеплень, безплатні та доступні у медзакладах по всій країні.

Для дітей Календар передбачає захист від 11 небезпечних інфекцій, зокрема поліомієліту, кору, дифтерії, кашлюку та гепатиту В. Для дорослих — ревакцинацію проти дифтерії та правця кожні 10 років.

Із 1 січня 2026 року в Україні діє оновлений Календар профілактичних щеплень. Серед ключових змін: вакцинація проти ВПЛ; перехід на сучасні підходи до вакцинації проти поліомієліту та оновлені схеми щеплень для дітей.

Навіть якщо певне щеплення було пропущене — вакцинацію можна надолужити. Для цього достатньо звернутися до сімейного лікаря або педіатра, який допоможе скласти індивідуальний графік вакцинації.

Поділ вакцин на обов'язкові та рекомендовані може створити хибне враження, ніби останні щеплення є другорядними чи менш ефективними. Проте це не так.

Так звані обов'язкові вакцини є безплатними для громадян та закуповуються державою або забезпечуються за підтримки міжнародних партнерів.

Чинний національний Календар профілактичних щеплень гарантує безплатний захист від 11 інфекційних хвороб: туберкульозу, гепатиту В, дифтерії, правця, кашлюка,

поліомієліту, Ніб-інфекції, кору, краснухи та паротиту. Ці захворювання є небезпечними, а збудники деяких з них можуть легко передаватися від людини до людини. Тому ці щеплення важливі для дітей, зокрема, для відвідування дитячих садків та шкіл.

Рекомендовані щеплення — це додатковий захист від інфекцій, який не входить до переліку безплатних гарантованих державою, але є не менш важливим. Наприклад, серед рекомендованих — щеплення проти грипу, пневмококових та менінгококових інфекцій, ротавірусної інфекції, вітряної віспи та гепатиту А, тощо.

Передусім ця категорія щеплень рекомендовані дітям і людям, які мають ослаблений імунітет або підвищений ризик контакту з інфекціями: людям із хронічними захворюваннями; людям віком 60+; представникам професійної групи ризику (наприклад, лікарі, вчителі, військові та ін.) та іншим вразливим групам.

Доцільність рекомендованих щеплень залежить від індивідуальних чинників — віку, способу життя, місця проживання, професії чи хронічних захворювань. Обговоріть зі своїм сімейним лікарем або педіатром можливість доповнити індивідуальний графік вакцинації ще й додатковими щепленнями.

Прес-служба Міністерства охорони здоров'я України

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ НА НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ

ОВЕН (21.03-20.04). Чекає активний період, коли захочеться швидше перейти до нових справ і не повертатися до старих сумнівів. До кінця тижня може накопичитися втома від людей та новин, тому вам знадобиться тиша. Тиждень буде вдалим, якщо ви спрямуєте силу на конкретні справи, а не на конфлікти.

ТЕРЕЗИ (24.09-23.10). На вас чекає пошук рівноваги між бажаннями, обов'язками та особистими почуттями. У середу може з'явитися ситуація, коли доведеться вибирати між зручністю та чесністю. Тиждень допоможе зрозуміти, де справжня гармонія, а де лише звичка поступатися.

ТЕЛЕЦЬ (21.04-21.05). Чекає період зміцнення, спокою та впевненішого ставлення до своїх планів. Вам захочеться порядку, зрозумілого ритму та відчуття, що життя стає стабільнішим. Тиждень принесе більше впевненості, якщо ви збережете вірність власному ритму і не дозволите чужій метушні збити вас зі шляху.

СКОРПІОН (24.10-22.11). Чекає глибокий і внутрішньо сильний період. Це час, коли натхнення приходить легко, а ідеї набувають форми. Ви можете відчувати, що деякі ситуації потребують чесного перегляду. Тиждень стане вдалим, якщо ви перестанете триматися за те, що втрапило сенс, і оберете внутрішню свободу.

БЛИЗНЮКИ (22.05-21.06). На вас чекає багато спілкування, новин та швидких змін у планах. Вам може здатися, що одразу кілька напрямків звуть уперед, але важливо обрати головне. Тиждень буде вдалим, якщо ви збережете легкість, але не втратите внутрішню зібраність.

СТРІЛЕЦЬ (23.11-21.12). На вас чекає бажання руху, свободи та нових вражень. Вам може захотітися змінити обстановку або обговорити плани на найближчі тижні. Тиждень буде вдалим, якщо ви поєднаєте натхнення з відповідальністю та не зруйнуєте важливих домовленостей заради хвилинного настрою.

РАК (22.06-23.07). На раків чекає чутливий і внутрішньо важливий період. Ви можете гостріше реагувати на слова, інтонацію та настрій близьких людей. Тиждень принесе полегшення, якщо ви перестанете тримати тривогу всередині, дозволите собі відверту розмову, та переглянете свої цінності — глибоко і чесно.

КОЗЕРІГ (22.12-20.01). На вас чекає серйозний та продуктивний період. У вівторок вам може знадобитися зосередитися на роботі, грошах, обов'язках та практичних рішеннях. Тиждень принесе відчуття просування, якщо ви поєднаєте порядок, терпіння та турботу про власні сили.

ЛЕВ (24.07-23.08). Чекає період яскравості, приємної уваги та бажання проявити себе. У середині тижня можливе емоційне піднесення, що допоможе побачити приховані ситуації. Тиждень буде вдалим, якщо ви поєднаєте чарівність, доброту та повагу до інших людей.

ВОДОЛІЙ (21.01-19.02). На вас чекають нові ідеї, несподівані розмови та бажання оновити звичний ритм. Може з'явитися відчуття, що старий підхід не дає потрібного результату. Тиждень буде вдалим, якщо ви поєднаєте свободу мислення з практичністю та реальними кроками.

ДІВА (24.08-23.09). Чекає період порядку, аналізу та корисних рішень. У другій половині тижня вам захочеться завершити справи, що накопичилися, і увійти у літній ритм з більш спокійною головою. Тиждень принесе ясність, якщо ви дозволите собі не лише працювати, а й відновлюватися.

РИБИ (20.02-20.03). Риб чекає тонкий, емоційний та інтуїтивний період. Ви можете сильніше відчувати настрій людей та приховані зміни навколо себе. Тиждень принесе надію, якщо ви поєднаєте інтуїцію з практичними діями і не дозволите чужим переживанням керувати вашим життям.

**Газета
«Сила духу»**

Ідентифікатор медіа: R30-05272
Засновники: ПОО ВО СОІУ, ВО СОІУ
Видається за підтримки ВО СОІУ

Адреса редакції: 36000,
м. Полтава, вул. Соборності,
45, кімната 105.
тел/факс (0532)56-95-60.

Головний редактор:
Сергій Чумак.

E-mail: sergiy229@ukr.net
gazeta-sd@ukr.net

Редакція не завжди
поділяє точку зору авторів
публікації. Автор несе
повну відповідальність
за достовірність інформації.
Редакція залишає за собою
право скорочувати
і редагувати матеріали.

Підписний індекс: 91664

Віддруковано:

м. Вінниця,
вул. Гетьмана Мазепи, 12-б.
Тел.: (0432) 55-63-97, 55-63-98.

Підписано до друку: 01.06.2026 р.

Тираж: 4570 шт.

Замовлення: № 26 13 22